

PŘEHLED ČINNOSTI V ROCE 2002

Hamerníkova 12, 586 01 Jihlava, IČO 70956502

e-mail: csop.jihlava@email.cz, tel.: 732 877 955

<http://csop-jihlava.euweb.cz>

Ornitologická sekce

Besedy a vycházky :

- Ø 19. až 20. ledna - účast na setkání Klubu ochrany dravců a sov v Havl. Brodě (viz samost. článek).
- Ø 15. března – beseda v klubovně na téma „POZOROVÁNÍ PTACTVA NA JIHLAVSKU“ s Vojtěchem Kodetem a Vítem Liškou.
- Ø 19. března – videopromítání v DDM Jihlava. Kazeta Ivana Kunstmüllera „Ze života ptactva“.
- ã 8. března – ornitologická expedice do okolí Větrného Jeníkova a na Zbinožský rybník.
- ã 5. května – ornitologická vycházka po Heulose spojená s kvízem „VÍTÁNÍ PTAČÍHO ZPĚVU“. Vedli J. Maštera a T. Berka.
- ã 21. až 23. června – ornitologická EXPEDICE NPR VELKÝ TISÝ (Třeboňsko).
- ã 5. října – ornitologická vycházka „EVROPSKÝ FESTIVAL PTACTVA“ na Bradelské rybníky a řeku Jihlavu. Vedl Vojtěch Kodet.
- ã 2. listopadu – „DEN DRAVCŮ“ – beseda s účastníky hlídání sokolích a orlích hnízd, živé ukázky dravců a sov, chov dravců v záchranných stanicích aj. Místo konání ZŠ Havlíčkova. Účast cca 80 osob! Nejúspěšnější akce tohoto roku.

Další činnost :

- shromažďování ornitologických pozorování v jihlavském okrese
- mapování hnízdního rozšíření ptactva v ČR – na Jihlavsku provádí 8 našich členů
- mapování hnízd čápa bílého v okrese Jihlava
- provádění grantového programu ČSOP „Podpora hnízdních možností ptáků v lesích“ – vyvěšování, kontrola a čištění ptačích budek v Lesích ČR
- zimní sčítání vodních ptáků na řece Jihlavě a přítocích
- výroba, vyvěšování a čištění ptačích budek (Březinovy sady apod.)
- mapování hnízd poštolek v Jihlavě – poštolka obecná byla ptákem roku 2002
- sčítání labutí
- provozování internetových stránek na adrese – <http://ptactvojihlavska.webzdarma.cz>

Akce Falco – Od 4. do 11. května se zúčastnili 4 členové ornitologické sekce hlídání hnízd sokolů stěhovavých v CHKO Broumovsko.

Ornitologická sekce podnikla v únoru několik výprav za houkáním sov.

Okresní myslivecký spolek nás požádal o napsání článků o významu dravců. Úkolu se ujal Vojtěch Kodet.

2. až 3. března - účast na Dni dravců v České Třebové na pozvání Klubu ochrany sov a dravců Děti Země (KODAS DZ). Náš předseda Miloslav Bartoš zde hovořil o zkušenostech z hlídání hnízd dravců, Ivan Kunstmüller měl přednášku s diapositivy o životě výra velkého.

V týdnu od 18. do 24. března se zúčastnili P. Hobza a M. Bartoš vyhledávání hnízd sokolů stěhovavých v NP České Švýcarsko.

Sekce Mapování přírody

Besedy a vycházky :

- Ø 18. ledna - beseda v klubovně na téma „MAPOVÁNÍ OBOJŽIVELNÍKŮ“ s Jaromírem Mašterou.
- Ø 26. února - beseda v klubovně na téma „PÉČE O ZVLÁŠTĚ CHRÁNĚNÁ ÚZEMÍ“ s ing. Katarínou Ruschkovou z referátu ŽP OkÚ.
- Ø 28. března - beseda v klubovně na téma „POZNÁVÁNÍ NAŠICH MECHŮ, PLAVUNÍ, PŘESLIČEK A KAPRADIN“ s Tomášem Berkou.
- ä 20. dubna - vycházka „OTVÍRÁNÍ BRTNÍČKY“ do nové PR pod vedením RNDr. Milana Macháčka a RNDr. Josefa Zlámálka. I přes nepřízeň počasí se vycházky zúčastnilo asi 30 lidí! Jedna z nejúspěšnějších akcí letošního roku.
- ä 11. května - vycházka na Bradelské a Hosovské rybníky „POZNEJ OBOJŽIVELNÍKY JIHLAVSKA“ pod vedením Jaromíra Maštery.
- ä 25. května - zájezd „KOLEM JAVOŘICE“ pod vedením ing. Martiny Jandové. Úspěšná akce.
- ä 9. června - vycházka na CHŮ DUŠEJOVSKA (PR Chvojnov, Hojkov, Na Oklice) s Vojtěchem Kodetem.
- ä 11. srpna - naučná BOTANICKO-ENTOMOLOGICKÁ vycházka do okolí Zborné. Vedli T. Berka a J. Maštera.
- ä 28. září - naučná HOUBAŘSKÁ VYCHÁZKA. Vedl Jaromír Maštera.

Správní řízení a EIA :

1. Rybářství Telč – žádost o udělení výjimky k použití látek, které mohou ohrozit kvalitu vody na rybnících v okrese Jihlava

Koncem března bylo zahájeno řízení s Rybářstvím Telč, které požádalo o vyjádření k udělení výjimky pro použití látek, které mohou ohrozit jakost nebo zdravotní nezávadnost vody na 47 rybnících na Jihlavsku. Konkrétně šlo o povolení k hnojení a vápnění.

Protože se tato věc týkala i některých velmi pěkných a cenných rybníků s výskytem chráněných druhů, přihlásili jsme se do tohoto správního řízení a zaslali naše stanovisko. V něm jsme nesouhlasili s povolením hnojení na 14-ti rybnících a také s udělením výjimky v případě rybníků, u kterých není znám jejich současný stav. Před vydáním konečného rozhodnutí jsme na nich doporučili provést alespoň základní biologické průzkumy.

Rozhodnutím Okresního úřadu ze dne 6. 5. byla povolena výjimka na 6-ti rybnících (dle doporučení AOPK Havl. Brod) a u 14-ti povolena nebyla (např. ryb. Malopařezitý, Černý, Bor, Bradelský, Starý, ...). U zbylých rybníků bylo nařízeno provést biologický průzkum. Ten bude prováděn ve spolupráci s AOPK Havl. Brod, naší organizací a ZO ČSOP Vysočina. Téměř všechny naše připomínky byly tedy akceptovány.

2. Stavba sádek u přechodně chráněné plochy Rybníky u Popic

Začátkem dubna jsme z Okresního úřadu obdrželi oznámení o zahájení řízení ve věci výstavby kryté sádky a odchovných rybníčků u přechodně chráněné plochy Rybníky u Popic (soustava 3 rybníků JV od Popic vyhlášená kvůli početné populaci obojživelníků, zejména blatnic). Stavba by se měla nacházet u lesa mezi prostředním a dolním rybníkem, přítok vody by měl být řešen z horního rybníka.

Jelikož by mohlo touto stavbou dojít k ohrožení lokality, přihlásili jsme se za účastníky správního řízení. Po prostudování podkladových materiálů a obhlédnutí situace přímo v terénu jsme zaslali na OkÚ konkrétní připomínky. Např.: při výstavbě nesmí být vyhrnován materiál směrem k rybníkům; pokud bude nutné vypuštění některého rybníku, nesmí se tak stát v době rozmnožování a zimování obojživelníků; při provozu sádek nebude v horním rybníku snižena hladina vody v důsledku jejího přívodu pouze z tohoto rybníka (horní ryb. je nejvýznamnější pro blatnice), apod. Kromě toho jsme připojili připomínky k péči o přechodně chráněnou plochu. Jde o zamezení jakéhokoliv přihnojování rybníků a snížení početnosti rybí obsádky.

Všechny naše připomínky byly akceptovány a zahrnuty do rozhodnutí. Stavba byla tedy povolena s tím, že budou splněny všechny podmínky vydané Okresním úřadem.

3. Posuzování vlivu na životní prostředí – Hypermarket TESCO

28. března se uskutečnilo v zasedací místnosti jihlavského Magistrátu veřejné projednání posudku na stavbu Hypermarketu Tesco v Handlových Dvorech v Jihlavě za účasti cca 35 osob.

Zástupce naší organizace upozornil na nedostatky v zoologickém průzkumu dané lokality, který byl prováděn až na podzim. Nebylo tedy možné prokázat žádné zvláště chráněné druhy, které se jinak vyskytují v rybníčku, který sousedí s lokalitou výstavby (zejména obojživelníci a plazi).

Krajský úřad Vysočiny vydal po 2 týdnech konečné Stanovisko o hodnocení vlivů. V něm byla povolena výstavba Hypermarketu Tesco, ovšem za splnění celkem 78 podmínek. Mezi nimi je např. ozelenění celého areálu, nepokácení tří vysokých stromů v ulici Brněnská a také doplnění zoologického průzkumu a zajištění ochrany rybníčku na okraji lokality.

4. Připomínky k navrhovanému přírodnímu parku Rozsíčky

Na podzim t.r. byly podány připomínky k připravovanému přírodnímu parku Rozsíčky (území v jižní části okresu Jihlava – okolí Staré Říše, Jechovec, ...). Navrhli jsme přiřadit k přírodnímu parku povodí Otvrnského potoka a Vápovky, z důvodu výskytu populace KO čolka velkého. Přírodní park se sice vyhláší na ochranu krajinného rázu, ale tyto cenné lokality se nacházejí těsně vedle navrhované hranice a tak bylo by škoda je do něj nezařadit. Úřad rozhodne po konzultaci s Agenturou ochrany přírody a krajiny v Havl. Brodě.

5. Připomínky k navrhovanému VKP Vodní nádrž v Nadějově

V prosinci t.r. byly podány připomínky k navrhovanému VKP. Jde o omezení související s hospodařením s nádrží. V nádrži se rozmnožuje celá nadějovská populace rosníček, dále čolci obecní, ropuchy zelené a další druhy. Většina připomínek byla akceptována a zahrnuta do oznámení o registraci VKP.

Údržba chráněných území :

- kosení PR Vílanecké rašeliniště
- opravy oplocenek jedlí a javorů v NPR Velký Špičák

Návrhy na CHÚ a VKP :

- v lednu byl navržen SMRČENSKÝ POTOK na zvláště chráněné území v kategorii Přírodní památka.
- VKP PÍSTOVSKÝ MOKŘAD byl evidován na základě našeho návrhu z loňského roku.

Další činnost :

- Na silnici u Panského rybníka v k.ú. Nadějov byly instalovány dopravní značky upozorňující řidiče na tah obojživelníků. V minulých letech jsme zde zjistili větší počet přejetých ropuch obecných.

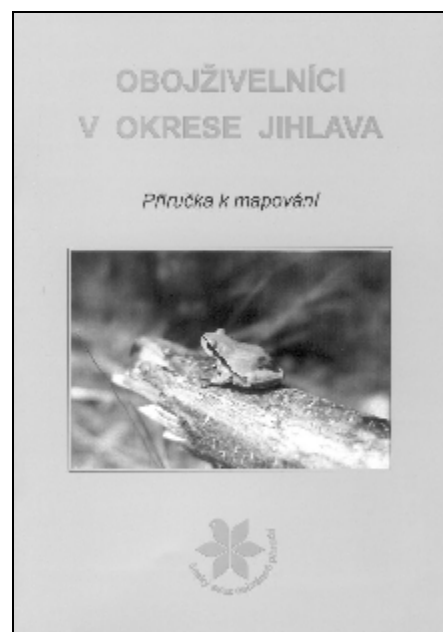
Záchrana mlád'at ropuchy obecné - při obvyklém pozorování ptactva v jarním období narazili P. Hobza a K. Holub u rybníku Starý v k.ú. Puklice na silný tah mlád'at ropuchy obecné. Mladé ropuchy byly v „chuchvalcích“ po celé hrázi rybníka a pomalu se rozlézaly do okolí. Napsali proto dvě cedule „Upozornění na tah ohrožené ropuchy obecné“ a požádali v nich motoristy, aby použili jiné cesty, než té na hrázi rybníka. Cedule vyvěsili na cestu z každé strany hráze. Po týdenní kontrole nebyly na cestě zjištěny žádné přejeté žabky, ani stopy pneumatik (předtím přšelo, kontrola byla snadná). Díky tomuto rychlému jednání bylo zachráněno odhadem několik desítek tisíc malých ropušek.

Biologický průzkum v ZOO Jihlava - na základě žádosti ing. Elišky Kubíkové zahájili v červenci T. Berka a J. Maštera biologický průzkum v areálu Zoologické zahrady v Jihlavě. Mapování by mělo probíhat jeden rok a podle výsledků by mělo být zhotoveno několik nových naučných tabulí. Návštěvníci si tak budou moci přečíst nejen o tom, jaká vzácná zvířata se v ZOO chovají, ale také, jaké běžné druhy rostlin a živočichů se zde spolu s nimi vyskytují.

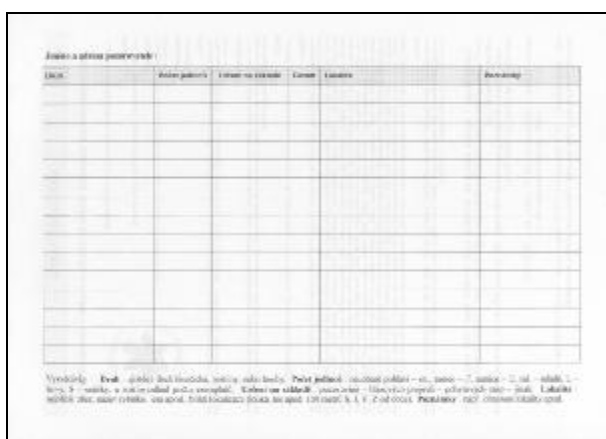
Mapování obojživelníků v okrese Jihlava – bezúspěšně na několika místech v okrese hledán mlok skvrnitý. Nalezeno bylo několik nových lokalit čolků a žab. Na internetových stránkách o obojživelnících <http://amphibia.webzdarma.cz> byly provedeny úpravy (aktualizace textu, přidání fotografií z roku 2002).

&

Koncem listopadu vyšla **PŘÍRUČKA K MAPOVÁNÍ OBOJŽIVELNÍKŮ NA JIHLAVSKU**. Měla by seznámit veřejnost s jednotlivými druhy obojživelníků vyskytujících se v našem okrese a získat pomocníky pro mapování jejich rozšíření. Zdarma byla poskytnuta všem ZŠ v okrese, vybraným středním školám, úřadům, knihovnám, neziskovým organizacím a samozřejmě široké veřejnosti. Začátkem roku 2003 bude připraven dotisk.

Mapovací karty – projekt zaměřený na sledování výskytu vzácných nebo ohrožených druhů živočichů a rostlin. Termín odevzdání je vždy na konci kalendářního roku.

Kontroly chráněných území na Jihlavsku – karta k zapisování zjištěných negativních zásahů v CHÚ (příp. ve VKP a památných stromořadích), zjištěných druhů rostlin a živočichů a dalších. Účelem tohoto mapování je průběžné zjišťování aktuálního stavu zvláště chráněných území na Jihlavsku. Na základě výsledků je možné navrhnout nové plány péče o ZCHÚ, změny hranic ZCHÚ, reintrodukcii vymizelých druhů rostlin a živočichů apod. Termín odevzdání je taktéž na konci roku.

Sekce Ochrana zeleně a krajinného rázu

13. dubna – sázení pobřežních porostů v okolí Rantířova ve spolupráci se státním podnikem Povodí Moravy.

19. října – sázení stromků na Staré plovárně ve spolupráci s Magistrátem města Jihlavy. Vysázeno cca 200 stromů (buky, duby a habry).

Sekce ochrany zeleně poslala dopis Správě městských lesů s r.o., kde upozornila na to, že kácené stromy a keře v ulici Romana Havelky jsou důležitým hnízdištěm ptactva.

Sekce dále zaslala na Magistrát města a Okresní úřad sdělení, že chceme být účastníky řízení v záležitostech kácení zeleně. Pověřenou osobou pro jednání s úřady byl zvolen Tomáš Berka. V průběhu roku jsme zaslali připomínky k několika žádostem ke kácení stromů v Jihlavě.

- Ø provádění grantového programu ČSOP „Krajové odrůdy ovocných dřevin“.
- Ø účast ve správním řízení týkajícího se stavby vysílače firmy Radiomobil v Přírodním parku Čerřínek. S výstavbou naše organizace nesouhlasila.

Do celostátní soutěže „Strom roku 2002“ přihlásila naše organizace buk lesní na Jakubském náměstí v Jihlavě. Soutěž pořádá Nadace Partnerství.

K akcím Sekce ochrany zeleně patří i mapování starých a původních odrůd ovocných stromů, jako příprava k založení genofondového sadu (sbírka starých a původních odrůd ovocných stromů) na Jihlavsku.

Jednali jsme s ing. Šaškem, majitelem polností v Rantířově. Pan Šašek má zájem na výsadbě stromků na volných místech jeho pozemků v okolí Rantířova.

Sekce Mladých ochránců přírody (MOPíci)

6. dubna – ve spolupráci s turisty Sokola Bedřichov uspořádány „HRÁTKY PRO DĚTI A VNOUČATA“.
30. dubna – uspořádána soutěž pro žáky ZŠ „ZVĚDAVÝ ZOOLOG“. Výborná spolupráce se ZŠ Havlíčkova.
4. května – slavnostní otevření Studánky EMANUELY u Pávova s dětským pěveckým a hudebním programem. Projev městského zastupitele Doc. Z. Laštovičky.
- 10.-11. května – naši MOPíci se účastnili regionálního kola celostátní přírodovědné soutěže „ZELENÁ STEZKA – ZLATÝ LIST“ na Chaloupkách.
22. června – výlet MOPíků do STRÍBRNÝCH HOR.
- CELOOKRESNÍ SOUTĚŽ žáků ZŠ o ceny - pořádala ZŠ T.G.M. ve spolupráci s naší organizací.

Mladí ochránci přírody se účastnili také celostátní soutěže **Les ve škole – škola v lese**. Dále řešili různé kvízy a hráli hry.

Na vycházkách na Skalku poznávali dřeviny, pozorovali ptactvo a lovili vodní živočichy. Na vycházce podél Smrčenského potoka a k rybníku Borovinka pozorovali ptactvo.

MOPíci dále doplňovali krmítko pro ptáky na Ústředním hřbitově v Jihlavě, vyráběli tuková krmítka a ptačí budky.

Další činnost ČSOP Jihlava:

- Ø vydání dvou čísel Zpravodaje ČSOP Jihlava (duben, září)
- Ø provozování záchranné stanice ježků v Petrovicích u Štok
- Ø provozování internetových stránek na adrese: <http://csop-jihlava.euweb.cz>
- Ø vydání publikace „Příručka k mapování obojživelníků“.

Již třetí rok pořádá vždy v únoru ZO ČSOP Jihlava přehlídku filmů z mezinárodního festivalu EKOFILM pod názvem OZVĚNY EKOLFILMU. Filmy, oceněné na tomto festivalu jsou vždy po odpromítání ve Vrak baru a kině Dukla k zapůjčení ve videotéce Městské knihovny Jihlava, kterou ZO ČSOP Jihlava založila za účasti jihlavské městské knihovny a Ministerstva životního prostředí. Denní program patří školám, večerní veřejnosti. Organizačně zajišťuje ing. Jana Kotoučková.

22. ledna – videopromítání v DDM Jihlava. Naše snímky ze Smrčenského potoka, PR Mrhatina, z okolí Javořice, z PR Babín aj.
19. února – videopromítání v DDM. Snímky o životě krkavců a ptáků na Slovensku, o ptácích pod dráty, o historickém havířském náhonu u Jihlavy aj. Zajistili J. Kurz a ing. Kotoučková.
21. února – Den otevřených dveří klubovny (akce 30 dní pro neziskový sektor – pozvánky zaslány na ZŠ v Jihlavě). V kvízu pro žáky ZŠ se utkali naši MOPíci se žáky ZŠ T.G.M.

7. dubna – účast čtyř členů výboru na „2. KULATÉM STOLU“ (setkání neziskových organizací působících v oblasti životního prostředí na Vysočině) na Chaloupkách. Na úvod proběhlo představení jednotlivých organizací, mezi nimiž bylo několik ZO ČSOP a občanských sdružení a dále také zástupci krajského úřadu, ZOO Jihlava či KODASU. Poté se jednalo např. o program rozvoje kraje a grantových programech z fondu Vysočiny. Karel Holub vystoupil s příspěvkem o naší nové organizaci ČSOP.
12. dubna – beseda „KOORDINACE CHOVU ZVÍŘAT V ZOO“ s J. Vašákem.
- 18.-19. května – účast na přírodovědné exkurzi Chaloupek „CHKO ŽĎÁRSKÉ VRCHY“.
31. května – VEČER ROZKVĚTAJÍCÍCH KVĚTŮ – posezení u ohně na chatě E. Tomka na Pávově.
- 29.6.-7.7. – účast několika členů na zájezdu SEV Chaloupek na ZAKARPATSKOU UKRAJINU.
20. září – večerní vyjíždka na kolech „PŘÍRODOU NA KOLE“ v rámci Dne bez aut. Trasa: Rantířov-Vyskytná-Plandry.
27. září – VEČER BAREVNÉHO PODZIMU – posezení u ohně na chatě E. Tomka na Pávově.
13. prosince – Výroční členská schůze ZO ČSOP Jihlava v klubovně ZOO Jihlava

Proběhlo jednání s občanskými sdruženími Jihlavská Brána, JUVENA a Havířský skanzen o spolupráci. Bylo domluveno, že provedeme biologický průzkum v lokalitě Ráj u Rančářova a v místě bývalého havířského náhonu Rantířov-Staré Hory. Dostali jsme nabídku možnost uspořádat naše besedy v místnosti na jihlavské Bráně a možnost členství v občanském sdružení Havířský skanzen.

Připravuje se zprovoznění informačního ekocentra, které bude sloužit veřejnosti k zodpovídání otázek týkajících se životního prostředí, či pomáhat řešit problémy týkající se životního prostředí. Bude zde i poradna pro přírodní zahradu.

Kontakty na vedoucí sekci:

Ornitologická sekce – Vojtěch Kodet, S. K. Neumanna 4, Jihlava, e-mail : vojtech.kodet@email.cz

Mapování přírody – Jaromír Maštera, Slavíčková 22, Jihlava, e-mail: jaromir.mastera@email.cz

Ochrana zeleně a krajinného rázu – ing. Jiří Moravec, Mahenova 3, Jihlava (kancelář/klubovna),
e-mail : moravec.j@centrum.cz

Mladí ochránci přírody – Karel Holub, Na Kopci 15, Jihlava

e-mailová schránka ZO ČSOP Jihlava – csop.jihlava@email.cz

Zpracoval Jaromír Maštera, leden 2003